
Avtalspension PA 16 garanterad ränta

Försäkringsvillkor 2020

Villkoren gäller från och med 25 maj 2018.

De avser försäkringsavtal som ingåtts före 31 december 2009 och kan inte nytecknas.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor	3
1. I PA 16 kan följande försäkringar ingå	3
2. Behörighet att teckna försäkring	3
3. Ikraftträdande av avtal och inträde av försäkringsskydd.....	3
4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd	3
5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal.....	3
6. Hälsoprövning	3
7. Premie och premiebetalning.....	4
8. Förvaltning av försäkringskapitalet.....	4
9. Villkorad återbäring	4
10. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över försäkringen.....	4
11. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse.....	5
12. Återköp.....	5
13. Flytt av försäkringskapital.....	5
14. Begränsningar i försäkringens giltighet.....	5
15. Avgifter	5
16. Åtgärder för utbetalning	6
17. Tidpunkt och sätt för utbetalning	6
18. Räntebestämmelser vid utbetalning.....	6
19. Förmånstagare	6
20. Avkastningsskatt	7
21. Preskription	7
22. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden	7
23. Ansvarsbegränsning	7
24. Information till den försäkrade.....	7
25. Behandling av personuppgifter	8
26. Skaderegistrering.....	8
Produktvillkor.....	9
Ålderspension.....	9
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	12

Allmänna villkor

Försäkringsgivare är Handelsbanken Liv
Försäkringsaktiebolag med organisationsnummer
516401–8284 och med säte i Stockholm.

Dessa villkor gäller för de försäkringsåtaganden
Handelsbanken Liv tillhandahåller i form av individuell
ålderspension inom PA 16 Avdelning II med garanterad
ränta enligt tjänstepensionsavtalet PA 16. Vi benämner det
fortsättningsvis som PA 16.

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som
försäkringstagaren eller försäkrad skriftligen alternativt via
e-legitimation lämnat Handelsbanken Liv eller valcentralen
SPV (Statens tjänstepensionsverk), som administrerar den
försäkrades val. När det i fortsättningen hänvisas till
valcentral avses SPV, som försäkringstagaren har avtal med
och som den försäkrade har att vända sig till.

Utöver dessa villkor gäller försäkringsavtalslagen eller
allmän svensk lag i övrigt. Innehållet i kollektivavtalet kan
få betydelse för tillämpningen av försäkringsavtalet.

1. I PA 16 kan följande försäkringar ingå

- Ålderspension
- Ålderspension med återbetalningsskydd

2. Behörighet att teckna försäkring

Avtalspension PA 16 kan tecknas i Handelsbanken Liv av
den som arbetar hos arbetsgivare som tecknat
tjänstepensionsavtalet PA 16 och i övrigt uppfyller de krav
som pensionsavtalet ställer för pensionsval.

Försäkringen tecknas, med arbetsgivaren som
försäkringstagare och den anställde som försäkrad.

3. Ikraftträdande av avtal och inträde av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet börjar gälla när Handelsbanken Liv fått
besked om den försäkrades val från SPV. I de fall
hälsoprövning krävs, ska den försäkrade dessutom ha
genomgått av Handelsbanken Liv godkänd hälsoprövning.

Försäkringsskyddet inträder när SPV meddelat
Handelsbanken Liv om den försäkrades val, under
förutsättning att premien eller försäkringskapitalet därefter
överförs till Handelsbanken Liv.

Vid flytt av försäkringskapital inträder försäkringsansvaret
dagen efter det upphört hos avgivande försäkringsbolag.

4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet och försäkringsskyddet upphör vid
försäkringstidens slut, det vill säga när försäkringen är
slututbetald, om inget annat anges i försäkringsbeskedet
eller när försäkringen sägs upp. Vid flytt av kapital upphör
försäkringsansvaret när försäkringskapitalet lämnat
Handelsbanken Liv för vidare förmedling via valcentral till
mottagande försäkringsbolag. Detta förutsatt att försäkring
är tecknad hos det mottagande bolaget.

Handelsbanken Liv kan inte säga upp avtal om försäkring
före försäkringstidens slut om inte den försäkrade, genom
att lämna oriktig eller ofullständig uppgift till
Handelsbanken Liv, begår brott mot upplysningsplikten
enligt försäkringsavtalslagen.

När uppsägning av försäkringsavtal från Handelsbanken
Livs sida fått verkan medför uppsägning att försäkringen
ålderspension med återbetalningsskydd kan nedsättas enligt
punkt 14.

5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal

Handelsbanken Liv har rätt att under försäkringstiden ändra
villkoren för försäkringsavtalet om det behövs på grund av
avtalets art eller annan särskild omständighet. Ändringen
kan avse beräkningsantaganden, avgifter och
försäkringsvillkor i övrigt.

Andra särskilda omständigheter är till exempel att det
kollektivavtalade pensionsavtalet ändras, ändring av
lagstiftning, lagtillämpning, myndighets föreskrift, eller
annan förutsättning för försäkringsavtalet som
Handelsbanken Liv inte råder över. Under vissa punkter i
försäkringsvillkoren har särskilt erinrats om Handelsbanken
Livs rätt att ändra försäkringsavtalet.

Kapitalavgift på försäkring med förvaltning med garanterad
ränta kan dock inte höjas för kapital som uppkommit till
följd av premiebetalning före 1 januari 2002.

För att en ändring i försäkringsvillkoren ska få verkan mot
försäkrad ska detta skriftligen informerats. Ändringen gäller
då från nästkommande premiebetalning och får med vissa
undantag verkan även för redan uppkommit kapital. Om
premieöverföringen avslutats börjar ändringen att gälla när
den försäkrade fått informationen från Handelsbanken Liv.

Ändringar på grund av ändrad lagstiftning, lagtillämpning,
eller myndighets föreskrift kan börja gälla omedelbart.

Ändring, som medför att hittills intjänad försäkringsförmån
sänks, kan inte göras av Handelsbanken Liv såvida det inte
följer av särskild bestämmelse i dessa försäkringsvillkor
eller av lag eller myndighetsingripande.

Försäkringstagare/försäkrad/förmånstagare är skyldiga att
lämna kompletterande personuppgifter om Handelsbanken
Liv vid behov så kräver. Uteblivna uppgifter kan innebära
inskränkningar i förfoganderätten över försäkringsavtalet.

6. Hälsoprövning

Vid nyteckning av Ålderspension eller Ålderspension med
återbetalningsskydd krävs ingen hälsoprövning.
Hälsoprövning kan krävas vid vissa typer av ändring, vilket
framgår av produktvillkoren.

Regeln om ändringsrätt vid inträffad familjehändelse
innebär dock begränsningar i kravet på hälsoprövning.

Bedömningen avser hälsoförhållandena med mera intill den tidpunkt då den försäkrades begäran om ändring samt fullständiga handlingar lämnas till Handelsbanken Liv.

7. Premie och premiebetalning

Premien betalas av arbetsgivaren. SPV fakturerar arbetsgivaren och ansvarar för att premien månadsvis vidarebefordras till Handelsbanken Liv. Varje premie ger upphov till ett visst försäkringskapital. Kapitalets storlek är beroende av avkastningen och de avgifter och antaganden om livslängd som Handelsbanken Liv tillämpar, samt den avkastningsskatt som bolaget är skyldigt att betala.

Rättelser av för högt inbetald premie kan innebära att beloppet återtas från försäkringen. Återtaget belopp kan inte överstiga värdet i försäkringen. Det får heller inte ske under utbetalningstiden eller då försäkringen har slututbetalats.

Återbetalning sker till valcentralen och med stöd av administrationsavtalet mellan Handelsbanken Liv och Arbetsgivarverket. Försäkringskapitalet minskas på så sätt att försäkringen får samma värde som om denna premie inte inbetalats.

8. Förvaltning av försäkringskapitalet

Mottagna premier förs till Handelsbanken Liv förvaltning i enlighet med Försäkringsrörelselagens krav. Det innebär att medlen placeras i tillgångsslagen räntebärande värdepapper, fastigheter och aktier på ett sådant sätt att Handelsbanken Livs förpliktelser att utge försäkringsersättning är tryggad. Försäkringstagaren saknar möjlighet att själv påverka hur försäkringskapitalet förvaltas. Medlen placeras i den kapitalförvaltningsportfölj som gäller för det bestånd den enskilda försäkringen tillhör. Kapitalförvaltningsportföljerna skiljer sig åt genom olika sammansättning av tillgångsslagen. Indelningen i kapitalförvaltningsportföljer och deras sammansättning beslutas av Handelsbanken Livs styrelse.

Handelsbanken Livs garanti består i att en del av premien ger upphov till ett garanterat kapital som följer en på förhand beräknad värdeutveckling grundad på den garanterade räntan, antagna förvaltningsavgifter, antagen avkastningsskatt och tillämpat livslängdsantagande samt avtalade utbetalningar och erlagda premier. Handelsbanken Liv har rätt att för kommande premiebetalning ändra dessa beräkningsantaganden. Återstående del av premien utgör villkorad återbäring. Premien fördelas enligt den fördelning som Handelsbanken Liv då tillämpar mellan garanterat kapital och villkorad återbäring vid premieplacering.

Om utbetalningstiden är längre än fem år har Handelsbanken Liv rätt att under utbetalningstiden använda annan garanterad ränta och andra antaganden om avkastningsskatt och livslängd för tiden fram till pensionsåldern om inte annat framgår av enskilt försäkringsavtal. Vid ändrad pensionsålder har Handelsbanken Liv rätt att förändra garantin på så sätt att om garanterat kapital överstiger försäkringskapitalet har bolaget rätt att sänka garanterat kapital till samma nivå som försäkringskapitalet.

Om försäkringskapitalet vid slutet av respektive kalenderår, eller i samband med flytt av försäkringskapital, är lägre än det garanterade kapitalet tillför Handelsbanken Liv så mycket kapital till försäkringen som fordras för att försäkringskapitalet ska uppgå till garanterat kapital. Kapitaltillskott görs tidigast vid det årsskifte som infaller 36 månader efter det att försäkringen började gälla.

Mottagen premie förräntas från och med den dag den bokförts på Handelsbanken Livs konto, dock tidigast 31 dagar före försäkringens tekniska dateringsdag.

Om avkastningen blir högre än den garanterade, tillförs försäkringen villkorad återbäring enligt reglerna i punkt 9.

Försäkring vars försäkringskapital inte helt omfattas av återbetalningsskydd tillförs riskkompensation. Beräkningen av riskkompensationen baseras på Handelsbanken Livs tillämpade antagande om livslängd för försäkringen. Bolaget har rätt att ändra tillämpat livslängdsantagande under försäkringstiden.

9. Villkorad återbäring

Utöver det garanterade kapitalet kan en försäkring med förvaltning med garanterad ränta tillföras villkorad återbäring. Den villkorade återbäringen utgörs av skillnaden mellan försäkringskapitalet och dess garanterade kapital enligt punkt 8.

Beräkningen av försäkringskapitalet baseras på inbetalda sparpremier, utbetalda försäkringsersättningar, avkastningsräntan, uttag av avgifter och avkastningsskatt samt på tillämpat livslängdsantagande.

Om totalavkastningen inte överstiger den garanterade räntan är avkastningsräntan 100 procent av totalavkastningen. Om totalavkastningen är högre än den garanterade räntan är avkastningsräntan 90 procent av totalavkastningen, dock lägst garanterad ränta.

Avkastningsräntan fastställs månadsvis och baseras på ackumulerad totalavkastning under kalenderåret.

Den villkorade återbäringen betalas ut som tillägg till försäkringskapitalet. Vid periodiska utbetalningar sker fördelningen av återbäringen under utbetalningstiden med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd och ränta, vilka kan skilja sig från antagandena vid beräkningen av det garanterade kapitalet. Dessa antaganden omprövas årligen av Handelsbanken Liv och kan leda till att tilläggsbeloppet sänks. Tilläggsbeloppet kan också sänkas till följd av låg uppnådd totalavkastning. Utbetalning av tilläggsbeloppet görs tidigast vid det årsskifte som infaller 36 månader efter det att försäkringen började gälla. Det är vid samma tidpunkt som försäkringens värde för första gången jämförs för att se om kapitaltillskott ska göras av Handelsbanken Liv. Se punkt 8, Förvaltning av försäkringskapitalet.

10. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över försäkringen

Arbetsgivaren är försäkringstagare och den försäkrade är oåterkallelig förmånstagare i fråga om rätten till

försäkringsförmånen. Behörighet att förfoga över försäkringen tillkommer i första hand den försäkrade. Ändring kan inte, utan samtycke från Handelsbanken Liv, ske på annat sätt än vad som framgår av försäkringsavtalet, dessa allmänna villkor eller produktvillkoren.

Den försäkrade har istället för försäkringstagaren rätt att i enlighet med vid var tid gällande villkor, vidta åtgärder i de avseenden som framgår nedan:

- vid pensioneringstillfället ändra pensionsålder och utbetalningstid
- lägga till eller ta bort återbetalningsskydd. I förstnämnda fall efter familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Vid tillägg av återbetalningsskydd enbart för framtida premier krävs inte familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Se även under punkt 11.
- ändra förmånstagarförordnande
- genomföra flytt av försäkringskapital

Vid byte av arbetsgivare inom avtalsområdet sker automatiskt överlåtelse av försäkringen till den nye arbetsgivaren.

Ändring från tjänstepension till privat pension eller tvärtom kan inte ske.

Pantsättning kan inte ske. Försäkringen får heller inte ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller föreskrifterna i inkomstskattelagen.

Efter den försäkrades död har förmånstagar rätt att ändra i försäkringsavtalet i den utsträckning som anges i produktvillkoren.

11. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse

Denna ändringsrätt är en rätt att, utan hälsoprövning, byta till försäkring med återbetalningsskydd även för intjänat kapital om den försäkrade gifter sig eller inleder sådant samboende som avses i Sambolagen eller får arvsberättigat barn.

Skriftlig begäran om ändring görs till Handelsbanken Liv och måste göras inom ett år från sådan händelse. Ändringsrätten gäller till dess att ålderspensionen börjar betalas ut.

12. Återköp

Försäkringen kan inte återköpas.

13. Flytt av försäkringskapital

Försäkrad kan begära flytt av försäkringskapital till en försäkringsgivare och försäkring som är godkänd av kollektivavtalsparterna. Det är dock inte möjligt att flytta försäkringskapital till garanterad ränta hos Handelsbanken Liv.

Flytt ska ske i enlighet med bestämmelserna i inkomstskattelagen. De ska även följa regler i överenskommelsen om ålderspension enligt PA 16 samt de regler som upprättats mellan Handelsbanken Liv och valcentralen.

Försäkringskapitalet kan flyttas till försäkring med motsvarande omfattning. Det innebär att flytt från försäkring utan återbetalningsskydd kan endast göras till försäkring utan återbetalningsskydd. Flytt från försäkring med återbetalningsskydd kan endast göras till försäkring med återbetalningsskydd.

Begäran om flytt görs normalt till SPV men begäran kan också ske direkt till Handelsbanken Liv om avgivande försäkringsgivare inte anslutit sig som valbart bolag inom avtalsområdet.

Flyttbart kapital

Flyttbart kapital är det högsta av garanterat kapital och försäkringskapital som försäkringen har den sista dagen före det månadsskifte som flytten sker.

Flyttavgift

Flyttavgift dras av från det flyttbara kapitalet före flytten. Storleken på avgiften regleras i avtal mellan valcentralen och Handelsbanken Liv och framgår i bolagets vid var tid gällande prislista.

Räntekompensation vid försenad flytt

Genomförs flytten senare än 7 kalenderdagar efter den av valcentralen senaste angivna dag beräknas räntekompensation utifrån den räntesats som Pensionsnämnden beslutat. Om räntekompensationen understiger 0,25 procent av gällande prisbasbelopp behöver någon ränta inte betalas.

14. Begränsningar i försäkringens giltighet

Har den försäkrade lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter om hälsoförhållanden eller tidpunkt av familjehändelse kan detta medföra inskränkning i Handelsbanken Livs förpliktelser. Detta innebär att försäkringens återbetalningsskydd kan reduceras till den omfattning det skulle ha haft med hänsyn till om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall ska Handelsbanken Liv utan oskäligt dröjsmål skriftligen meddela den försäkrade att försäkringsskyddet är reducerat. Handelsbanken Liv har även rätt att säga upp försäkringen i enlighet med försäkringsavtalslagens bestämmelser.

Påföljderna vid oriktiga eller ofullständiga uppgifter gäller även mot förmånstagar.

15. Avgifter

Avgifter tas ut enligt gällande administrationsavtal mellan valcentralen och Handelsbanken Liv. Avgifter kan tas ut som fast årsavgift eller procentuell avgift. Avgiften tas ut på premien och/eller på försäkringskapitalet. Avgift på kapitalet tas ut fortlöpande genom minskning av räntan och avgift på premien tas ut vid varje premiebetalningstillfälle.

Handelsbanken Liv har också rätt att ta ut särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som den försäkrade eller förmånstagar begär.

Avgifterna kan ändras om det behövs till följd av försäkringsavtalets art eller av ändrad lagstiftning, ändrad lagtillämpning, myndigheters föreskrifter eller på grund av annan förändring av de allmänna förutsättningarna för avgiftsuttaget, såsom förändrade driftskostnader. De kan också ändras om avtalet mellan Handelsbanken Liv och valcentralerna upphör att gälla. De olika avgiftsslag som Handelsbanken Liv tar ut framgår av den prislista som bolaget tillämpar vid varje tidpunkt. Där redovisas också storleken på avgifterna.

En avgiftsförändring påverkar inte storleken av det garanterade kapital som redan uppkommit genom premieöverföring eller kapitaltillskott.

16. Åtgärder för utbetalning

Anmälan om dödsfall ska göras skriftlig till Handelsbanken Livs huvudkontor snarast möjligt.

Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Handelsbanken Livs ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för bolaget.

Medgivande för Handelsbanken Liv att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om bolaget begär det.

Innan utbetalning görs har Handelsbanken Liv rätt att begära in underlag för bedömning om skatteavdrag.

17. Tidpunkt och sätt för utbetalning

Tidpunkt för utbetalning

Efter ansökan om uttag av pension sker utbetalning till den försäkrade under avtalad utbetalningstid. Utbetalningen från försäkringen fördelas under utbetalningstiden enligt de regler som Handelsbanken Liv tillämpar för den aktuella försäkringen. Fördelning sker med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd, prognosränta, framtida avgifter och framtida uttag av skatt. Handelsbanken Liv har rätt att ändra dessa antaganden.

Vid utbetalningar av pension på grund av den försäkrades död beräknas utbetalningen inför varje utbetalningstillfälle med hjälp av gällande antaganden vid beräkningstillfället. Handelsbanken Liv är skyldigt att registrera dödsfallet inom fem bankdagar från det att Handelsbanken Livs huvudkontor erhållit handlingar som styrker dödsfallet.

Utbetalning sker så snart den som begär utbetalning fullgjort sina skyldigheter enligt punkt 16 i dessa villkor. Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad förflutit efter att sådan utredning, som ska bedrivas med skyndsamhet, avslutats.

Utbetalning sker på Handelsbanken Livs ordinarie utbetalningsdag. Uppgift om ordinarie utbetalningsdag finns

på handelsbanken.se/avtalspension och kan också lämnas av Handelsbanken direkt.

Om det behövs för att det belopp som ska utbetalas ska uppgå till den minimigräns för utbetalning som Handelsbanken Liv tillämpar har Handelsbanken Liv vid periodiska utbetalningar rätt att ändra utbetalningstiden samt förlänga utbetalningsterminen. Om det inte skulle vara tillräckligt har Handelsbanken Liv rätt att betala ut hela försäkringskapitalet med ett engångsbelopp.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Utbetalningssätt

Handelsbanken Liv har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Utbetalning görs i regel till konto i Handelsbanken. Handelsbanken Liv har rätt att för ändamålet öppna nytt konto i Handelsbanken.

18. Räntebestämmelser vid utbetalning

Dröjsmålsränta

Om utbetalning av pension sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Handelsbanken Liv, betalas dröjsmålsränta enligt Räntelagen för tid därefter. Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen förräntningsrörelseränta.

Så snart dröjsmål föreligger hos Handelsbanken Liv ersätts eventuell förräntningsrörelseränta enligt nästa stycke med dröjsmålsränta.

Förräntningsrörelseränta

Kan en utbetalning inte verkställas trots att Handelsbanken Liv vidtagit de åtgärder för reglering av försäkringsfallet som åvilar bolaget betalas ränta på förfallet belopp. Om utbetalning av pension sker senare än en månad efter rätten till ersättning inträtt betalar Handelsbanken Liv förräntningsrörelseränta på förfallet belopp. Förräntningen sker från och med en månad efter nämnda dag med den för Handelsbanken Liv gällande räntesatsen.

19. Förmånstagare

Livsfallsutbetalning

Utbetalning av ålderspension sker till den försäkrade.

Dödsfallsutbetalning

Utbetalning av återbetalningsskydd sker till insatt förmånstagare. Den försäkrade har rätt att själv bestämma vem som ska vara förmånstagare. Har inget förordnande anmälts till Handelsbanken Liv gäller det generella förordnande som anges i produktvillkoren.

En ändring av ett förmånstagarförordnande kan endast ske genom att den försäkrade skriftligt meddelar Handelsbanken Liv om ändringen.

Tillåtna förmånstagare

För pensionsförsäkring begränsar inkomstskattelagen kretsen av möjliga förmånstagare till make/ sambo, tidigare

make/sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo. Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar förordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillämpning av förmånstagarförordnande.

Med make avses person som den försäkrade är gift med. Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår.

Med sambo avses ogift person som annan ogift person sammanbor med på sådant sätt som avses i Sambolagen.

Med barn avses arvsberättigade barn. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn måste namnges för att vara förmånstagare. Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. I avlidit barns ställe inträder övriga barn. Vid förordnandet make och barn eller sambo och barn får maken/sambon hälften och barnen hälften. Är maken/sambon avliden får barnen hela beloppet. Om alla barn är avlidna får maken/sambon hela beloppet. Med barn avses här detsamma som angivits ovan.

I det fall en namngiven förmånstagare är avliden vid tidpunkten för utbetalning upphör förordnandet till denne och utbetalning av dennes del sker till övriga namngivna förmånstagare.

I den mån annan än namngiven förmånstagare är avliden eller inte vill ta emot sitt förvärv, ska dennes rätt övergå till den förmånstagare som enligt förordnandet står närmast i tur.

Om en förmånstagare har avlidit eller om förordnandet avseende denne har förfallit eller på annat sätt inte kan verkställas och det varken av förordnandet eller av övriga omständigheter kan utläsas vem som ska träda in i förmånstagarens ställe, ska dennes andel tillfalla övriga förmånstagare. I den mån förmånstagarna har rätt till olika andel eller belopp ska förmånstagarnas andel eller belopp ökas utan att den relativa fördelningen dem emellan förändras.

Tvist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om tvist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Handelsbanken Liv inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart ogrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten prövas i domstol förräntar Handelsbanken Liv förfallet belopp med den räntesats som bolaget vid varje tillfälle tillämpar. Handelsbanken Liv kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos Länsstyrelsen.

20. Avkastningsskatt

Handelsbanken Liv är skyldig att betala avkastningsskatt försäkringskapitalet. Avkastningsskatt beräknas enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

För att täcka Handelsbanken Livs skattekostnader minskas försäkringens försäkringskapital varje år med motsvarande belopp som Handelsbanken Liv har att betala i avkastningsskatt.

21. Preskription

Rätten till utbetalning preskriberas i enlighet med försäkringsavtalslagen.

22. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden

Anspråk på Handelsbanken Liv kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från bolaget om dokumentet eller meddelandet till följd av misstag fått felaktig lydelse, såvida inte Handelsbanken Liv underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Handelsbanken Livenligt dessa villkor är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten fullgjord då underrättelsen avsänts, om inte annat gäller enligt försäkringsavtalslagens bestämmelser, oavsett om den når mottagaren. Meddelande från den försäkrade eller annan berättigad ska anses ha inkommit till Handelsbanken Liv den dag meddelandet ankomststämplat eller på annat sätt daterats hos Handelsbanken Livs huvudkontors officiella postadress eller motsvarande.

Handelsbanken Liv är inte skyldigt att beakta begäran om omplacering eller annan betalningstransaktion som framställts via e-post.

Den försäkrade eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar, dels om bekräftelse på att begärd åtgärd vidtagits inte kommit honom till handa. Handelsbanken Liv är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

23. Ansvarsbegränsning

Handelsbanken Liv utger inte dröjsmålsränta, om utredning eller utbetalning fördröjs beroende på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terroristattack, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Handelsbanken Liv självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Handelsbanken Liv ska dock göra vad som skäligen kan begärs av bolaget för att begränsa de skador som kan uppkomma för försäkringstagaren.

Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om Handelsbanken Liv varit normalt aktsamt.

24. Information till den försäkrade

Efter det att försäkringsavtal har träffats mellan Handelsbanken Liv och den försäkrade, får den försäkrade

ett försäkringsbesked som utgör bolagets bekräftelse på att försäkringsavtal kommit till stånd.

En gång per år informeras den försäkrade om aktuellt värde samt under närmast föregående år inbetalda premier och uttagna avgifter med mera. Aktuellt värde finns även att tillgå via Handelsbankens digitala mötesplatser.

25. Behandling av personuppgifter

Ändamålen med behandlingen

Det grundläggande ändamålet med Handelsbanken Livs personuppgiftsbehandling (nedan behandling) är att ingå och administrera försäkringsavtal samt uppfylla förpliktelser enligt avtalet och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Behandlingen sker i enlighet med reglerna i dataskyddsförordningen ((EU 2016/679).

Även behandlingar för analys eller statistikändamål kan förekomma, liksom för marknadsföringsändamål i Handelsbankenkoncernen om inte den som avses med uppgifterna hos Handelsbanken Liv eller Handelsbanken begärt att det inte ska ske.

Uppgifter som behandlas är i huvudsak grundläggande personuppgifter som Handelsbanken Liv erhåller direkt från den registrerade men också från andra källor såsom den registrerades arbetsgivare eller från valcentral. Namn och andra personuppgifter uppdateras löpande via det statliga personadressregistret (SPAR). Förutom grundläggande personuppgifter behandlas i förekommande fall även uppgifter om den registrerades hälsa (särskild kategori av personuppgifter) i syfte att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk med anledning av fullgörande av försäkringsavtalet.

Uppgifterna lagras under avtalstiden samt därefter under så lång tid som krävs eller är tillåtet enligt vid var tid tillämplig lag.

Delning av uppgifter

Handelsbanken Liv får inte lämna ut information om registrerade om det inte finns ett tydligt stöd i samband med utförande av försäkringsavtal eller för legalt syfte som kräver eller tillåter det, som exempelvis rapportering till myndigheter.

För att Handelsbanken Liv ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet kan bolaget i förekommande fall komma att dela personuppgifter med Handelsbankenkoncernen, andra mottagare såsom exempelvis myndigheter, uppdragstagare vid outsourcing, återförsäkringsbolag samt andra banker. För samma syfte kan personuppgifter komma att överföras till mottagare i länder utanför EU/EES (tredjeland).

Rätt till information, rättning, radering och dataportabilitet

Den vars personuppgifter behandlas har rätt att få tillgång till uppgifter som behandlas, begära rättelse av felaktiga eller ofullständiga uppgifter, radering, begränsning av eller invändning mot behandling av uppgifter. Avseende personuppgifter om den registrerade som denna själv tillhandahållit Handelsbanken Liv, kan den registrerade i vissa fall begära att få ut dem samt, om tekniskt möjligt, få dem direkt överförda till annan personuppgiftsansvarig. Den registrerades begäran eller invändning prövas i det enskilda fallet för att undersöka om och i vilken utsträckning den lagligen kan utföras av Handelsbanken Liv.

Mer information

Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag (516401-8284), Box 1325, 111 83 Stockholm, är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter enligt ovan.

Utförlig information om Handelsbankskoncernens behandling av personuppgifter och dina rättigheter i samband med sådan behandling finns på www.handelsbanken.se.

Har du frågor eller synpunkter eller klagomål kring hur vi behandlar dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsombud på dpo@handelsbanken.se eller skriva till följande adress:

Handelsbanken
Dataskyddsombud
106 70 Stockholm

För eventuella klagomål rörande behandling av dina personuppgifter kan du även kontakta tillsynsmyndigheten, Datainspektionen, www.datainspektionen.se.

26. Skaderegistrering

Handelsbanken Liv använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Handelsbanken Liv får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Produktvillkor

Ålderspension

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital, som byggts upp genom inbetalning av premier. Den garanterade ålderspensionen baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt 8 i de allmänna villkoren. Därtill kan tilläggsbelopp utbetalas som baseras på villkorad återbäring i enlighet med punkt 9 i de allmänna villkoren. Den garanterade räntans storlek anges i försäkringsbesked.

Pensionen betalas ut livsvarigt från 65 års ålder. Vid pensionsåldern kan tidpunkten för första utbetalning ändras till tidigast 61 års ålder om försäkrad slutar arbeta i pensioneringssyfte inom det statliga området.

Utan återbetalningsskydd upphör försäkring att gälla utan att någon utbetalning sker. Försäkringen tillförs dock riskkompensation enligt punkt 8 i de allmänna villkoren.

Villkorad återbäring

Försäkringen berättigar till återbäring som läggs till försäkringsbeloppet.

Premie och premiebetalning

Premier överförs månadsvis till Handelsbanken Liv via valcentralen SPV som har till uppgift att administrera PA 16.

Förmånstagare

Utbetalning av ålderspensionen sker alltid till den försäkrade i egenskap av förmånstagare. Förmånstagarförordnande får inte återkallas.

I händelse av försäkrads död kan förmånstagare ändra starttidpunkt och utbetalningstid för utbetalningarna om de är överens. Det gäller under förutsättning att utbetalningarna inte påbörjats före dödsfallet.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger inte.

Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att pensionen betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades dödsfall. Vid dödsfall innan pension börjat betalas ut till försäkrad, betalas försäkringskapitalet ut till förmånstagare i fem år.

När pensionen börjat betalas ut gäller försäkringen med en garanterad utbetalningstid. Om den försäkrade vid pensioneringstidpunkten inte gjort annat val är garantitiden 20 år. Om den försäkrade valt tidsbegränsad utbetalning kommer garantitiden att överensstämja med vald utbetalningstid.

Om den försäkrade avlider sedan utbetalningarna påbörjats, fortsätter utbetalningarna till garantitidens slut under förutsättning att förmånstagare lever.

Utbetalning sker till, om inget annat förordnande anmäls till Handelsbanken Liv i första hand den försäkrades make/sambo och i andra hand den försäkrades barn. Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. Därvid inträder de närmast efter denna berättigade till utfallande belopp.

Förmånstagare kan väljas ur den krets som anges under punkt 19 i de allmänna villkoren.

Borttag av återbetalningsskydd

Det är möjligt att ta bort återbetalningsskyddet. Det görs skriftligen till Handelsbanken Liv.

Tillägg av återbetalningsskydd

Det är möjligt att lägga till återbetalningsskydd för framtida premier om återbetalningsskydd saknas.

Det är även möjligt att lägga till återbetalningsskydd för uppsamlat försäkringskapital vid inträffad familjehändelse enligt punkt 10 i de allmänna villkoren eller vid godkänd hälsoprövning.

Tillägg av återbetalningsskydd måste göras innan ålderspensionen börjat betalas ut.

Om återbetalningsskyddet tagits bort efter att utbetalningen påbörjats kan det inte återinföras.

Ändring

Ändring av försäkringen kan ske enligt punkt 10 i de allmänna villkoren.

I samband med ansökan om utbetalning av ålderspension kan utbetalningen istället för livsvarigt ske under kortare tid lägst 10 och högst 20 år.

Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst 10 år, utöver den tid som pensionen redan har betalats ut efter av Handelsbanken Liv godkänd hälsoprövning.

Det är möjligt att höja pensionsåldern högst två år i taget men inte möjligt att förlänga utbetalningstiden.

Anmälan om ändring

Anmälan om ändring görs till Handelsbanken Liv. Flytt av försäkringskapital görs via valcentralen.

Skatteregler

Försäkringen är i skattehänseende tjänstepensionsförsäkring (T) och omfattas av avkastningsskatt. Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst.

Ordförklaringar

Avkastningsränta är den räntesats med vilken försäkringskapitalet förändras på en försäkring med förvaltning med garanterad ränta.

Räntesatsen kan vara både positiv och negativ.

Förmån: Med förmån avses den ersättning som betalas ut från en försäkring.

Förmånstagare är den eller de personer som har rätt till utbetalning från försäkringen om den försäkrade skulle avlida och har valt återbetalningsskydd.

Försäkrad är den anställda.

Försäkringsbesked är en beskrivning av och bekräftelse på ingånget avtal.

Försäkringskapital är en försäkrings totala kapital vid varje tidpunkt, inklusive eventuell villkorad återbäring som hör till försäkringen.

Försäkringstagare är den arbetsgivare som är ägare av försäkringen. Den anställda är försäkringstagare i fråga om rätten till förmåner.

Förvaltningsform är det sätt som kapitalet förvaltas i

Garanterad ränta är den räntesats som det garanterade kapitalet räknas upp med.

Skattkategori är den skatterättsliga indelningen i inkomstskattelagen.

Totalavkastning är Handelsbanken Livs verkliga avkastning på det kapital som är hänförligt till försäkring med garanterad ränta. Totalavkastningen består både av direktavkastning, till exempel räntor och aktieutdelning, och värdeförändring på tillgångarna. Totalavkastningen uttrycks som en räntesats.

Återbetalningsskydd innebär att pensionen betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades dödsfall.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgå har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av bolagets klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan även prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325

111 83 Stockholm

E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se
(ange Handelsbankens Försäkringsnämnd i rubriken)

Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174

101 23 Stockholm

Tel: 08-508 860 00

Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067

104 50 Stockholm

Tel: 08-522 787 20

Webbplats: www.forsakringsnamnder.se/PFN

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i **allmän domstol**.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215

104 51 Stockholm

Tel: 0200-22 58 00

Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentvägledningen i din kommun

www.hallakonsument.se

Handelsbanken Liv

www.handelsbanken.se/liv

Box1325, 111 83 Stockholm

0771-78 22 25